

ԼՈՒՐԵՐ

ՄԵԹԻ ԲՐԱՅՉԱ. «ՑԱՆԿԱՆՈՒՄ ԵՆՔ ԳՏՆԵԼ ԴԱՐԱԲԱՂԻ ԱՊԱԳԱՅ ԿԱՐԳԱՎԻՃԱԿԻ՝ ԵՐԿՈՒՍՏԵՔ ԸՆԴՈՒՆԵԼԻ ՁԵՒԱԿԵՐՊՈՒՄ»

«ԱԶԱՏՈՒԹԻՒՆ ՌԱՏԻՕ»: Եւրոպայում Անվտանգութեան եւ Համագործակցութեան կազմակերպութեան (ԵԱՀԿ) Մինսկի խմբի ամերիկացի համանախագահ Մեթիւ Բրայզան «Ազատութիւն» ռադիոկայանի հետ զրոյցում ասաց, որ Լեռնային Ղարաբաղի ապագայ կարգավիճակի հարցում իրենք ջանում են գտնել «երկուստեք ընդունելի ձեւակերպում»:

«Տարածքային ամբողջականութիւնը, իհարկէ, միջազգային իրաւունքի հիմնարար սկզբունքներից է, եւ Միացեալ Նահանգները ճանաչում է Ատրպէյճանի տարածքային ամբողջականութիւնը, սակայն մենք նաեւ ասում ենք, որ եթէ Լեռնային Ղարաբաղի հարցում պետք է ձեռք բերուի քաղաքական համաձայնութիւն, պետք է հաշուի առնուեն նաեւ միւս սկզբունքները», - արտգործնախարար Էդուարդ Նալբանդեանի հետ հանդիպումից յետոյ ասաց Բրայզան՝ յաւելելով. - «Մենք ցանկանում ենք Ղարաբաղի ապագայ կարգավիճակի այնպիսի ձեւակերպում գտնել, որը ընդունելի

լինի կողմերի համար»:

Մինսկի խմբի համանախագահները ուրբաթ ուշ երեկոյան Երեւան էին ժամանել Բաքուից՝ ատրպէյճանական «Ազալ» ավիաընկերութեան ինքնաթիռով, եւ նոյն օրը հանդիպել էին Հայաստանի արտգործնախարար Էդուարդ Նալբանդեանի հետ:

Մինսկի խմբի համանախագահները Յունիս 28-ին հանդիպում են ունեցել Հայաստանի նախագահ Սերժ Սարգսեանի հետ:

Հանդիպմանը քննարկուել են դարաբաղեան հակամարտութեան կարգաւորման մաղտրիտեան առաջարկութիւնների հետ կապուած հարցեր: Սերժ Սարգսեանը, ըստ նախագահի մամուլի գրասենեակի, ներկայացրել է բանակցային գործընթացի վերաբերեալ հայկական կողմի տեսակէտներն ու նկատաւումները:

Համանախագահները Հայաստանի նախագահին տեղեկացրել են Բաքուում Ատրպէյճանի ղեկավարութեան հետ ունեցած հանդիպումների մասին:

ՏՊԱԳՐՈՒԵԼ Է ԶՐԱՆԴ ԴԻՆՔԻ ԳԻՐՔԸ

«ԱԶԱՏՈՒԹԻՒՆ ՌԱՏԻՕՅ»: Տպագրուել է Հրանդ Դինքի «Երկու դրկից ժողովուրդներ, հեռու հարեւաններ» գիրքը, որ նա ժամանակին գրել էր Թուրքիայի տնտեսական եւ սոցիալական հետազոտութիւնների հիմնադրամի համար: Գիրքը հրատարակուել է «Ակօս» թերթի սպաննուած խմբագրապետի անուան միջազգային հիմնադրամի ջանքերով:

«Այս գիրքը հրաւէր է... Ձեր մութեան, սիրոյ ու գիտակցութեան հրաւէր՝ ուղղուած համայն մարդկութեանը», - գրքի առաջաբանում գրել է «Ակօս»-ի նոր խմբագրապետ Էթիէն Մահչուպեանը:

Իր գիրքը նուիրելով բոլոր հայերին, որոնք հազարաւոր տարիներ ապրելով եւ բարգաւաճելով այդ հողում՝ ողբերգական տարի-

ներին տարհանուել են իրենց բնօրրանից, ինչպէս նաեւ կեանքից զրկուած Անատոլիայի բոլոր անմեղ բնակիչներին՝ անկախ այն հանգամանքից՝ հայ են, թուրք, թէ քուրդ, Դինքը իր առաջին եւ վերջին գրքում գրել է. - «Մեր նախնիները այս կամ այն կերպ յարցրել են իրենց սեփական էջերը, իրական ինդիւրն այն է, թէ ինչպէս ենք մենք այսօր լրացնելու երկկողմ յարաբերութիւններում առկայ սպիտակ էջերը: Արդեօք մենք պատրաստուում ենք վարուել այնպէս, ինչպէս վարուեցին այդ ասուելի աղէտի պատասխանատուները, թէ՞ ուղում ենք դասեր քաղել եւ լրացնել այդ էջերը քաղաքակիրթ մարդկանց նման: Սա է մեր առջեւ դրուած ամենամեծ պատասխանատուութիւնը»:

ՉՊԵՏՔ Է ՈՐԵԻ ԱԿՆԿԱԼԻՔ ՈՒՆԵՆԱԼ

Շարունակուած էջ 1-էն

Իշխանութիւններն աճարար էին եւ կարողացան խաբել Եւրոխորհրդարանի ներկայացուցիչներ Պրեսկոտին եւ Կոլումբիէին, կամ էլ Պրեսկոտը մե Կոլումբիէին գործարքի մէջ են մեր իշխանութիւնների հետ», - յայտարարեց Լ. Սարգսեան:

Ըստ բանախօսի, ԵՄԽՎ-ի ընդունած նոր՝ 1620 բանաձեւը ոչինչով լաւ չէ նախորդ՝ 1609 բանաձեւէն եւ Հայաստանի իշխանութիւններուն հնարաւորութիւն կը տրուի իրենց գործողութիւններուն մէջ աւելի ազատ ըլլալու եւ Եւրոպայի Խորհուրդի կողմէ առաջադրուած պայմաններու իրականացումը յետաձգելու միջնակէտ Յունուար:

Լ. Սարգսեանի գնահատականով Եւրոխորհուրդը իր այդ քայլով ցոյց տուաւ, որ Հայաստանի նման երկրի մէջ ան ոչ մէկ ազդեցութիւն

չունի եւ հայ ժողովուրդը այսուհետեւ չպետք է որեւէ ակնկալիք ունենայ, որ Եւրոպան կրնայ ինչ-որ հարց լուծել Հայաստանի մէջ:

«Մեր երկրում, մեր տանն ինքներս պետք է կարգաւորենք մեր ինդիւրներն ու հարցերը: Որ պահից դա հասկանանք՝ այդ պահից մենք յաղթած ենք», - շեշտեց Լ. Սարգսեանը:

Խօսելով ստեղծուող Համագլխային Գոնկրէսի մասին՝ բանախօսը յայտնեց, որ բոլորը պետք է մասնակցին Գոնկրէսի ձեւաւորման եւ ակտիւ դերակատարութիւն ունենան աշխատանքներուն մէջ:

Ընկերուհի Սարգսեան այս առթիւ յայտարարեց, որ չի հաւատար Մարտի 1-ի դէպքերու ուսումնասիրման Ազգային ժողովի ժամանակաւոր յանձնաժողովին: «Յանձնաժողովի անդամների նպատակն է կոծկել կատարուած դէպքերը», - ըսաւ ՄԴԿԿ ատենապետը:

ԼԵՒՆ ՏԵՐ-ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ ԶՐԱՊԱՐԱԿԵՑ

Շարունակուած էջ 1-էն

ցած անձանց, ինչպէս նաեւ Տէր-Պետրոսեանի՝ Վայոց Ձորի մարզի նախընտրական շտաբի պետերի հարեւաններին: Բնակութեան վայ-

րերից վերցնել հանրահաւաքներին մասնակցած անձանց, ինչպէս նաեւ Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի՝ Վայոց Ձորի նախընտրական շտաբի պետերի, նրանց ընտանիքի անդամների վերաբերեալ տեղեկանքներ եւ բնու-

ՍԵՐԺ ՍԱՐԳՍԵԱՆԻ ՎՏԱՆԳԱՒՈՐ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Շարունակուած էջ 1-էն

եանը, առաջինը լինելով, պաշտօնապէս համաձայնութիւն է տալիս Յեղասպանութեան փաստը հարցականի տակ դնող Թուրքիայի այդ առաջարկին: Դրանով իսկ Հայաստանի նախագահի պաշտօնը բռնազաւթած անձը կա՞մ հաւաստում է, որ ողջ հայութեանը յուզող այս հարցը իր համար պարզապէս փոխարկելի մանրադրամ է, կա՞մ մատնում է նախագահի պաշտօնին անհամատեղելի իր քաղաքական ու դիւանագիտական ողջ տգիտութիւնը»:

Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան Կուսակցութեան Հայաստանի վարչութիւնը Սերժ Սարգսեանի դիրքորոշումը նկատեց ազգակործան ու այս առթիւ յայտարարեց. - «Խոր վրդովմունքով տեղեկացանք Մոսկուայում Սերժ Սարգսեանի այն յայտարարութեան մասին, թէ իբր անհրաժեշտ է ստեղծել հայ-թուրքական «պատմական փաստերի ուսումնասիրման» յանձնաժողով: Այստեղից կարելի է եզրակացնել, որ Սերժ Սարգսեանը կամ կասկածի տակ է առնում Հայոց Մեծագոյն ողբերգութեան՝ Յեղասպանութեան եղելութիւնը, կամ էլ անձամբ տեղեկ չէ այդ փաստերի մասին: Ի տարբերութիւն նրա, հայ ժողովուրդը Յեղասպանութեան ինդիւրի մասին փաստեր հաւաքելու կարիք չունի, որովհետեւ դժուար է գտնել մի հայ գերդաստան, ով անուղղակիորէն տուժած չլինի այդ արհաւիրքից:

«Յեղասպանութիւնը եղել է, եւ այն, նախագահի կողմից քննարկման դնելն արդէն տեղափոխում է բարոյական հարթութիւն: Ս. Դ. Հնչակեան Կուսակցութիւնը դատապարտում է նմանօրինակ անպատասխանատու յայտարարութիւնները եւ կոչ է անում Սերժ Սարգսեանին նմանատիպ արտայայտութիւններ անելուց առաջ գոնէ մի քիչ մտածել դրա վիրաւորող եւ ազգակործան հետեւանքների մասին»:

Դատապարտումի յայտարարութեամբ մը հանդէս եկան նաեւ Եւրոպահայ շարք մը կազմակերպութիւններ:

«Սփիւռքահայութեան տասնամեակներ շարունակ կատարած աշխատանքը, տասնեակ երկրների, մասնաւորապէս Եւրոպայում մենք ստի կողմից Յեղասպանութեան փաստի ճանաչումը, Հրանդ Դինքի եղեռական սպանութիւնը եւ հազարաւոր այլ փաստերը անտեսելով «անցնում է Թուրքիայի կողմից ներկայացուած թէգիւն» ուսումնասիրել թէ արդեօք Յեղասպանութիւն տեղի ունեցել է, թէ ոչ: Այդ քաղաքականութիւնը դէմ է համայն հայութեան շահերին եւ դաւաճանում է 1,5 միլ. Ձոհուածներին ու վերապրած սերնդին:

«Մենք խստագոյնս դատապարտում ենք նման թեթեւամիտ քաղաքականութիւնը եւ ՀՀ նախագահից պահանջում ենք հրաժարուել այդ ազգամոլանք, ազգա-

դաւան եւ ազգին պառակտող քայլից»:

Եւրոպահայ միութիւններու յայտարարութեան տակ ստորագրած են Հայ Ազգային Մշակութային Կենտրոն (Գերմանիա), Հայ Ժողովրդավարների Նախաձեռնութիւնը (Գերմանիա) եւ Հայ Ժողովրդավարների Կոմիտէն (Շուէդիա):

Իշխանամէտ կուսակցութիւններէն առաջինը իր անհամաձայնութիւնը յայտնեց Արամ Գասպարի Սարգսեանի գլխաւորած Հայաստանի Դեմոկրատական Կուսակցութիւնը, յայտարարելով թէ, դէմ պիտի կենայ պատմաբաններէ բաղկացած հայ-թրքական յանձնաժողովի կազմութեան:

ՅՅԴ Հայ Դատի Կեդրոնական Գրասենեակի տնօրէն Կարօ Մինոյեան ըսած է թէ, «ակնյայտօրէն վատ խորհուրդ են տուել հայ-թուրքական յանձնաժողովի հետ կապուած հարցով»:

«Մենք այժմ գործընթաց ենք սկսել՝ ուղղակիօրէն նախագահից պահանջելով բացատրութիւններ ու ճշգրտումներ իր արտայայտութիւնների առնչութեամբ, որովհետեւ սա յստակ շեղում է թէ՛ նախկին նախագահ Քոչարեանի, թէ՛ գործող վարչակազմի մինչ այժմ որդեգրած դիրքորոշումներից: Վերջերս արտայայտած դիրքորոշումն անընդունելի է մեզ համար», - «Արմինյան Ռիփորթեր» շաբաթաթերթին յայտարարած է դաշնակցական գործիչը:

Հակառակ ծայր առած բողոքի ալիքին, Հայաստանի իշխանութիւնները ոչ մէկ փորձ կատարեցին ճշգրտումներ մտցնելու՝ Սերժ Սարգսեանի ըսածներուն մէջ:

Հայաստանի նախագահի խօսնակ Սամուէլ Ֆարմանեան վերահաստատելով Սերժ Սարգսեանի յայտարարութիւնը, ըսած է, - «Թուրքիայի կողմից հնչեցուել է առաջարկ Յեղասպանութեանը վերաբերող պատմական փաստերն ուսումնասիրելու նպատակով փորձագէտներից կազմուած յանձնաժողովի ձեւաւորելու վերաբերեալ: Մենք դէմ չենք որեւէ ուսումնասիրութեան, անգամ՝ ակնյայտ փաստերի եւ լայնօրէն ընդունուած իրողութիւնների: Ուսումնասիրութիւնը չի նշանակում փաստերի իսկութիւնը կասկածի տակ առնել», - «Ազգ» թերթին ըսած է Ֆարմանեան:

«Սակայն նման յանձնաժողովի ստեղծումը տրամաբանական կը լինէր մեր երկրների միջեւ դիւանագիտական յարաբերութիւնների հաստատումից եւ սահմանները բացելուց յետոյ միայն: Այլապէս այն կարող է դառնալ առկայ ինդիւրները տարիներով երկարաձգելու եւ շահարկելու միջոց: 21-րդ դարում հարեւան պետութիւնների միջեւ չպետք է լինեն փակ սահմաններ, իսկ տարածաշրջանային համագործակցութիւնը կարող է լինել կայունութեան հաստատման լաւագոյն միջոցը», - յայտնած է Սերժ Սարգսեանի խօսնակը:

թագէր»:

Հայաստանի առաջին նախագահը բացառեց իր նախագահութեան տարիներուն նման հրահանգներու հնարաւորութիւնը. - «Խնդրեմ՝ գտէք մեր իշխանութեան օրօք մի այսպիսի փաստաթուղթ»:

Յատուկ քննչական ծառայու-

թեան պետ Անդրանիկ Միրզոյեան, հաստատեց, որ յարուցուած քրէական գործի շրջանակներէն ներս շարք մը յանձնարարականներ ուղարկած է եւ ամենայն հաւանականութեամբ, պիտի ուղարկէ հանրապետութեան մարզերու դատախազներուն: